

การศึกษาวัยจี้ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาวะช่องปาก ที่มีผลกระทบต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวันในผู้ใหญ่และผู้สูงอายุในจังหวัดขอนแก่น ได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการตรวจช่องปาก และสัมภาษณ์ในประชากรผู้ใหญ่อายุ 35 - 44 ปีจำนวน 291คนและ ผู้สูงอายุ60 - 74ปี จำนวน 402 คนที่อาศัยในเขตชุมชนย่อย เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ทั้งหมด 14 ชุมชน จากการศึกษาพบว่าทั้งสองกลุ่มอายุ แต่งงานแล้วยังอยู่กับคู่สมรส จบการศึกษา สูงสุดระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ประกอบกิจการส่วนตัว ในกลุ่มผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ ในทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีโรค ข้ออักเสบ/ปวดข้อ เป็นปัญหาสำคัญของสุขภาพร่างกาย ด้านสุขภาพจิต ในกลุ่มผู้ใหญ่ มีผู้ที่มีภาวะซึมเศร้า คิดเป็นร้อยละ 42.9 และในกลุ่มผู้สูงอายุ ร้อยละ 36.6 ด้านพฤติกรรมทันตสุขภาพ ส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มอายุ แปรงฟันด้วยยาสีฟันวันละ 2 ครั้ง ส่วนใหญ่ในทั้งสองกลุ่มไม่เคี้ยวหมาก และไม่เคยไปรับบริการทางทันตกรรม ในผู้ที่ไปเพราะมีอาการของโรคในช่องปากในระยะที่รุนแรง พบผู้ที่สูบบุหรี่ คิดเป็นร้อยละ 24.1 และ14.4 ในกลุ่มผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ สถานภาพในช่องปากในกลุ่มผู้ใหญ่ มีค่าเฉลี่ยฟันผุดอนอด (DMFT) เท่ากับ3.07+ 3.88 ซี่/คน และในกลุ่มผู้สูงอายุ เท่ากับ10.29+ 9.29 ซี่/คน สภาวะปริทันต์ในทั้งสองกลุ่มมีการสูญเสียเยื่อยึดปริทันต์เพิ่มขึ้นตามอายุ สำหรับผลกระทบของสภาวะในช่องปากที่มีต่อสมรรถภาพด้านต่างๆในชีวิตประจำวัน พบผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างน้อย 1 ด้าน ในระยะเวลา 6 เดือนที่ผ่านมาในกลุ่มผู้ใหญ่ ร้อยละ 50.5 และกลุ่มผู้สูงอายุ ร้อยละ 49.3 ในกลุ่มผู้ใหญ่พบว่า ผลกระทบที่เกิดมากที่สุดคือผลกระทบต่อสมรรถภาพด้าน การกิน ความดีและความรุนแรงที่เกิดมากที่สุด คือผลกระทบต่อ การพูด ในกลุ่มผู้สูงอายุพบว่า ผลกระทบที่เกิดมากที่สุดคือผลกระทบต่อด้านการกิน โดยมีความดีที่เกิดมากที่สุดคือ ต่อด้านการพูด ความรุนแรงที่พบมากที่สุดคือ ด้านการนอนหลับ อาการที่เป็นสาเหตุในทั้งสองกลุ่มเกิดจาก ความความเจ็บปวด และความรู้สึกไม่สบายโดยการมีฟันผุ และการปวดฟัน เป็นสาเหตุในผู้ใหญ่ การปวดฟัน การสูญเสียฟัน และการมีฟันโยกเป็นสาเหตุในกลุ่มผู้สูงอายุ

ในกลุ่มผู้ใหญ่เมื่อใช้ logistic regression analysis พบว่า การเจ็บป่วยเรื้อรัง สุขภาพจิต การตัดสินใจเข้ารับบริการเมื่อมีปัญหา การสูญเสียเยื่อยึดปริทันต์ สัมพันธ์กับการเกิดผลกระทบต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

ในกลุ่มผู้สูงอายุ พบว่า สุขภาพจิต จำนวนครั้งในการเข้ารับบริการทางทันตกรรมใน 2 ปีที่ผ่านมา ปริมาณยาสูบที่สูบต่อวัน ประวัติการเคี้ยวหมาก ค่าเฉลี่ยฟันผุดอนอด สัมพันธ์กับการเกิดผลกระทบต่อสมรรถภาพในชีวิตประจำวัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < 0.05$

The aim of this study was to investigate oral health status, the impact of the oral status on the daily performance, health behavior and their related features. An oral health survey was carried out in Khon Kaen metropolitan, 291 people aged 35 - 44 years and 402 people aged 60 - 74 years in 14 communities, selected by cluster random sampling process. The data collected by interview about oral impacts on daily performance during the past 6 months and their oral health behavior, and then were had oral examinations.

The results show the majority of both groups had arthritis, practiced their oral hygiene by brushing twice a day and not chewing betel nut. There were 42.9% of depression in the adult group and 36.6% in the elderly group. Smokers were found in 24.1% in the adult group and 14.4% in the elderly group.

Mean DMFT was 3.07 teeth/person in the adult group and 10.29 teeth/person in the elderly group. Periodontitis and loss of attachment were found increasing with age.

The impact of oral status on daily performance at least one aspect was found in 50.5% of the adult group and 49.3% of the elderly group. The highest incidence of performance affected were Eating and Speaking performances had a high frequency or long duration of impacts of both groups. Speaking was rated as high severity of the adult group and Sleeping of the elderly group. Pain and discomfort were mainly perceived as the causes of impacts.

There were statistically significant correlations among incidence of oral impacts on daily performance and systemic condition, depression, making decision to get dental service, loss of attachment of the adult group. And in the elderly group there were statistically significant correlations among incidence of oral impacts on daily performance and depression, frequency of dental service, amount of tobacco use, chewing betel nut history mean DMFT.